

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
U ž 6/07
08.01.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Milene Savatić, predsednika veća, Nade Kljajević, Katarine Manojlović-Andrić, Zoje Popović i Jelene Ivanović, članova veća, sa savetnikom Vukicom Latinović, zapisničarem, odlučujući po žalbi AA, podnetoj protiv rešenja Republičke izborne komisije 02 broj 013-1053/07 od 5.1.2007. godine, u predmetu zaštite izbornog prava, u nejavnoj sednici veća održanoj 8.1.2007. godine u 11,00 časova, doneo je

P R E S U D U

Žalba SE ODBIJA.

O b r a z l o ž e n j e

AA podneo je 6.1.2007. godine u 18,55 časova žalbu Vrhovnom sudu Srbije, preko Republičke izborne komisije, koja je ovom sudu dostavljena 7.1.2007. godine, u 17,00 časova, protiv rešenja Republičke izborne komisije 02 broj 013-1053/07 od 5.1.2007. godine, kojim je odbijen prigovor žalioaca podnet 5.1.2007. godine u 10,15 časova na rešenje Republičke izborne komisije od 4.1.2007. godine u 11,20 časova (02 broj 013-1053/07) o proglašenju izborne liste broj 17 "KOALICIJA ALBANACA PREŠEVSKJE DOLINE".

U žalbi je naveo da Republička izborna komisija nije mogla da utvrdi navedenu izbornu listu primenom odredbe člana 23. stav 1. tačka 8. Uputstva od 15.11.2006. godine, jer je ista u suprotnosti sa odredbom člana 43. stav 1. Zakona o izboru narodnih poslanika kojom je predviđeno da će se izborna lista smatrati utvrđenom ako je svojim potpisima podrži najmanje 10.000 birača. Po mišljenju žalioaca, pošto su Republička izborna komisija i Vrhovni sud Srbije dužni da se staraju o zakonitom sprovođenju izbora, u situaciji kada postoji nesklad između zakona i uputstva koje je donela Republička izborna komisija, onda prioritet treba dati zakonu što izričito proističe iz principa zakonitosti i hijerarhije domaćih opštih pravnih akata, koji je proklamovan u članu 195. stav 1. Ustava Republike Srbije. Predložio je da Vrhovni sud Srbije poništi rešenje Republičke izborne komisije od 4.1.2007. godine, koje je doneto pod brojem 02 -013 -1053/07 i da meritorno odluči o prigovoru koji je 5.1.2007. godine podneo Republičkoj izornoj komisiji tako što će taj prigovor u potpunosti usvojiti.

Odlučujući o podnetoj žalbi, koja je blagovremena, dopuštena i izjavljena od ovlašćenog lica, Vrhovni sud Srbije je na osnovu člana 97. stav 1. i 5. Zakona o izboru narodnih poslanika, ocenom navoda žalbe i spisa predmeta ove pravne stvari, našao da je žalba neosnovana.

Podnosilac žalbe ne osporava da Izborna lista "KOALICIJA ALBANACA PREŠEVSKJE DOLINE" ispunjava uslove predviđene članom 81. stav 3. Zakona o izboru narodnih poslanika da joj se utvrdi položaj koalicije stranaka nacionalne manjine.

Pripadnicima nacionalnih manjina, pored prava koja su Ustavom zajemčena svim građanima, jemče se i dodatna, individualna ili kolektivna prava. (član 75. stav 1. Ustava)

Članom 76. Ustava pripadnicima nacionalnih manjina jemči se ravnopravnost pred zakonom i jednaka zakonska zaštita, a istovremeno se zabranjuje bilo kakva diskriminacija zbog pripadnosti nacionalnoj manjini.

U članu 77. stav 1. Ustava utvrđuje se da pripadnici nacionalnih manjina imaju, pod istim uslovima kao ostali građani, pravo da učestvuju u upravljanju javnim poslovima i da stupaju na javne funkcije.

Članom 100. stav 2. Ustava utvrđeno je da se u Narodnoj skupštini obezbeđuje ravnopravnost i zastupljenost polova i predstavnika nacionalnih manjina, u skladu sa zakonom.

Prema članu 18. Ustava Republike Srbije, ljudska i manjinska prava zajemčena Ustavom neposredno se primenjuju. Ustavom se jemče, i kao takva, neposredno se primenjuju ljudska i manjinska prava zajemčena opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava, potvrđenim međunarodnim ugovorima i zakonima. Zakonom se može propisati način ostvarivanja ovih prava samo ako je to Ustavom izričito predviđeno, ili ako je to neophodno za ostvarivanje pojedinog prava zbog njegove prirode, pri čemu zakon ni u kom slučaju ne sme da utiče na suštinu zajemčenog prava. Odredbe o ljudskim i manjinskim pravima tumače se u korist unapređenja vrednosti demokratskog društva, saglasno važećim međunarodnim standardima ljudskih i manjinskih prava, kao i praksi međunarodnih institucija koje nadziru njihovo sprovođenje.

Odredbama člana 4. Zakona o zaštiti sloboda i prava nacionalnih manjina predviđeno je da organi vlasti u Saveznoj Republici Jugoslaviji mogu u skladu sa Ustavom i zakonom da donose propise, pojedinačne pravne akte i da preduzimaju mere u cilju obezbeđenja pune i efektivne ravnopravnosti između pripadnika nacionalnih manjina i pripadnika većinske nacije. (stav 1.) Propisi, pojedinačni akti i mere iz stava 1. ovog člana se ne mogu smatrati aktom diskriminacije. (stav 3.)

Navedenim zakonskim rešenjem izvršeno je usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa članom 4. stav 2. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina ("Sl. list SRJ – Međunarodni ugovori", broj 6/98 – ratifikacioni instrumenti deponovani su kod Saveta Evrope 11.05.2001. godine), koji propisuje da se ugovornice obavezuju da usvoje, gde je to potrebno, odgovarajuće mere za unapređenje, u svim oblastima ekonomskog, socijalnog, političkog i kulturnog života, pune i efektivne ravnopravnosti između pripadnika nacionalne manjine i onih koji pripadaju većini, u kom pogledu će se voditi računa o posebnim uslovima pripadnika nacionalnih manjina. U članu 15. navedene Konvencije utvrđuje se da će ugovornice stvoriti neophodne uslove za efikasno učešće pripadnika nacionalnih manjina u kulturnom, socijalnom i ekonomskom životu i javnim poslovima, naročito onim koji se njih tiču.

Zakon o izboru narodnih poslanika donet je u vreme važenja ranijeg Ustava Republike Srbije i nije usklađen sa novim Ustavom Republike Srbije. Opšti rok za usklađivanje Zakona sa novim Ustavom utvrđen članom 15. Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava Republike Srbije je do 31.12.2008. godine. Pri tome, treba imati u vidu da zakoni i drugi opšti akti doneti u Republici Srbiji ne smeju biti u suprotnosti sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava koji su deo pravnog poretka Republike Srbije. (član 194. st. 4. i 5. Ustava)

Cilj ustavnog utvrđivanja ljudskih i manjinskih prava je ne samo u tome da se označi njihova sadržina, već i da se njihovim titularima omogući korišćenje zajemčenih prava. Stoga se u skladu sa međunarodnim standardima mora obezbediti da ne postoje ni administrativne, niti bilo koje druge barijere koje sprečavaju pripadnike nacionalnih manjina u ostvarivanju njihovih prava. U tom smislu se od zemalja članica OEBS-a, među kojima je i naša zemlja, zahteva da preduzmu mere koje će, pored ostalog, obezbediti da prikupljanje potpisa za kandidate na izbornim listama bude regulisano na način ili oblik koji ne diskriminiše manjinske grupe.

Prema odredbi člana 43. stav 1. Zakona o izboru narodnih poslanika, izborna lista je utvrđena kada je svojim potpisima podrži najmanje 10.000 birača.

Ljudska i manjinska prava zajamečena Ustavom se neposredno primenjuju, a zakonom koji propisuje način njihovog ostvarivanja se ni u kom slučaju ne sme uticati na suštinu zajamečenog prava.

Kako Zakonom o izboru narodnih poslanika nije propisan broj potpisa birača potreban za utvrđivanje izborne liste nacionalne manjine, a broj od 10.000 potpisa birača bi, saglasno međunarodnim standardima ljudskih i manjinskih prava mogao da predstavlja prepreku za efektivno ostvarivanje ustavnih prava pripadnika nacionalnih manjina da budu birani u Narodnu skupštinu i da učestvuju u upravljanju javnim poslovima, po pravnom shvatanju Vrhovnog suda Srbije, prilikom utvrđivanja ispunjenosti uslova za proglašenje izborne liste nacionalne manjine, potreban broj potpisa birača koji podržavaju izbornu listu cení se prema brojnosti nacionalne manjine, ekonomskim, socijalnim i drugim uslovima u kojima njeni pripadnici žive i to tako da se obezbedi puna ravnopravnost između pripadnika nacionalne manjine i građana koji pripadaju većini.

U konkretnom slučaju, s obzirom na brojnost albanske nacionalne manjine (prema poslednjem popisu stanovništva iz aprila 2002. godine u Srbiji bez Kosova i Metohije ima ukupno 61.647 Albanaca), Sud je zaključio da je 3.145 sudski overenih potpisa birača koji su podržali Izbornu listu "KOALICIJA ALBANACA PREŠEVSKE DOLINE" dovoljan broj potpisa za utvrđivanje te izborne liste kao liste nacionalne manjine.

Sa svega izloženog, Vrhovni sud Srbije je na osnovu člana 97. stav 4. Zakona o izboru narodnih poslanika, shodnom primenom člana 50. stav 4. Zakona o upravnim sporovima ("Službeni list SRJ", broj 46/96), u vezi člana 49. stav 1. istog Zakona, odlučio kao u dispozitivu ove presude.

PRESUĐENO U VRHOVNOM SUDU SRBIJE U BEOGRADU,

dana 8. 1.2007. godine, Už. 6/07

Zapisničar, Predsednik veća-sudija,

Vukica Latinović,s.r. Milena Savatić,s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

Ij